

Халқ сўзи

Ўзбекистон — келажги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

E-mail: Info@xs.uz

2011 йил 30 март, № 62 (5229)

Чоршанба

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 29 март куни Оқсаройда ЕХХТнинг камсонли миллатлар масалалари бўйича Олий комиссари Кнут Воллебекни қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари К. Воллебекнинг Марказий Осиёда миллатлараро муносабатларга оид долзарб масалаларга эътиборини юқори баҳолаб, тинчлик ва барқарорликни сақлашда, инсон ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоясини таъминлашда ЕХХТнинг камсонли миллатлар масалалари бўйича Олий комиссари муҳим ўрин тутишини таъкидлади.

Миллатлараро ва конфессиялараро бағрикенглик тарихан мамлакатимизни ривожлантиришнинг ўзига хос жиҳати бўлиб келган. Миллатлараро тотувлик ва барқарорлик Ўзбекистон Республикасида давлат сиёсати ва ижтимоий тараққиётнинг туб мақсадларидан биридир.

Ўзбекистон Конституциясида миллати, дини ва тилидан қатъи назар, барча фуқаролар тенг ҳуқуқ ва эркинликларга эга эканлиги кафолатланган. Бугунги кунда Ўзбекистонда истиқо-

мат қилаётган турли миллатлар вакиллари мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, жамиятда демократик жараёнларни чуқурлаштиришда фаол иштирок этмоқда. Қонунчиқарувчи, ижро ва суд ҳокимияти тузилмаларида мамлакатдаги барча миллат ва элатлар вакиллари фаолият кўрсатмоқда.

К. Воллебек 2010 йилнинг июнь ойида Қирғизистоннинг жанубий ҳудудларида юз берган воқеалар юзасидан мустақил халқаро тергов ўтказиш му-

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида

Президентимиз Ислам Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг 2010 йил 27 январь ҳамда 12 ноябрда бўлиб ўтган кўшма мажлисларидаги маърузаларида фуқаролик жамияти институтлари тизимида оммавий ахборот воситаларининг ўрни ва ролини янада мустақамлаш борасида устувор вазифалар белгилаб берилган.

ПАРЛАМЕНТ ВА МАТБУОТ

Мамлакатимизда демократик жараёнларни янада чуқурлаштириш, аҳолининг сиёсий фаоллигини ошириш, фуқароларнинг юртимиз сиёсий ва ижтимоий ҳаётидаги амалий иштирокини таъминлашда оммавий ахборот воситаларининг ўрни ва роли тобора ошиб бормоқда. Икки палатали асосда фаолият юритаётган парламентимиз мамлакатимизда қучли фуқаролик жамиятини шакллантиришга қаратилган демократик янгиланишлар, либерал ислохотлар тарғибот-чисига айланиб бораётгани оммавий ахборот воситалари зиммасига ҳам алоҳида масъулият юклайди.

(Давоми 2-бетда).

ФИДОЙИ МЕҲНАТГА МУНОСИБ РАҒБАТ

Кеча Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун тадбиркорлар, фермерлар ва хунармандлар ўртасида аънавий тарзда ўтказиб келинаётган «Ташаббус — 2011» республика курик-танловининг якуний босқичи иш бошлади.

Унинг тантанали очилиш маросимида алоҳида таъкидланганидек, Президентимиз Ислам Каримовнинг ташаббуси ва бевосита рағбатлиги остида ташкил этилган мазкур курик-танлов ўтган даврда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик, фермерлик ҳаракати ҳамда хунармандчиликни янада ривожлантириш, уларнинг илгор ғояларини амали-

(Давоми 2-бетда).

КОНЦЕПЦИЯ: устувор вазифалар

Дунёда иқтисодий ривожлантиришнинг жуда кўп усуллари мавжуд бўлиб, улар орасида энг самаралиси ва мақбули, бу — кичик бизнес рагнаки учун кенг йўл очиб беришдир.

ТАДБИРКОР ЙЎЛИГА ҚОВ БЎЛМАНГ

Ушбу соҳани қўллаб-қувватламай туриб, иқтисодий ўсишга эришган, ишсизлик муаммосини ижобий ҳал қилган, аҳоли даромадлари ва фаровонлигини оширишга муваффақ бўлган бирор бир давлат йўқ. Қайси бир тараққий этган мамлакат таърибасига эътибор қаратманг, айнан тадбиркорлик соҳаси ҳал қилувчи аҳамият касб этишига амин бўласиз. Дейлик, ҳозир Германия, Нидерландия, Финляндия, Норвегия, Швеция каби «кўҳна китъа»нинг аксарият давлатларида мавжуд иш ўринларининг қарийб 70 фоизи кичик ва ўрта бизнес ҳиссасига тўғри келмоқда. Унинг ялли ички маҳсулотдаги улуши эса 50 фоиздан ортиқни ташкил этаётди. Хитой, Япония, Жанубий Корея, Сингапур ва бошқа мамлакатларда ҳам кичик бизнес етакчи ўринга кўтарилган. Биргина Хитойда экспорт ҳажмининг қарийб 60 фоизи кичик бизнес вакиллари ҳиссасига тўғри келаётгани соҳанинг мавқени яққол кўрсатиб беради.

Мамлакатимизда ҳам мустақилликнинг илк йиллариданоқ кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга энг муҳим устувор вазифалардан бири сифатида эътибор қаратилмоқда. Утган вақт мо-байнида давлат тузилмаларининг тадбиркорлик фаолиятига аралашувини чеклаш, уларнинг зарур ресурсларни харид қилиши ва ўз маҳсулотларини сотиши учун бозорларга чиқиш имкониятларини кенгайтириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка молиявий кўмак, қўшимча солиқ имтиёзлари бериш каби қўллаб-қўлайликлар жорий этилди. Бу амалда ўз самараларини бераёпти. Мабодо 2007 йилда кичик бизнес субъектларининг ялли ички маҳсулотдаги улуши 45,5 фоизни ташкил этган бўлса, 2010 йилда бу кўрсаткич 52,5 фоизга етди. Ҳолбуки, 2000 йилда ушбу рақам 30 фоиз эди. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик янги иш ўринларини очиб, барқарор даромад манбаларини яратишнинг энг муҳим омилга айланиб бораётди. Ҳозирги кунда мамлакатимиздаги иш билан банд аҳолининг 74 фоиздан ортиги шу соҳада меҳнат қилаётгани ҳам бунинг ёрқин далилидир.

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕК ХАЛҚИ ЯПОНИЯЛИК ДЎСТЛАРИНИНГ ҚАЙҒУСИГА ҲАМ, ХУРСАНДЧИЛИГИГА ҲАМ ДОИМО ШЕРИКДИР

2011 йил 11 март санаси нафақат инсоният тарихида мисли кўрилмаган даҳшатли табиий офатлардан бирини бошидан кечирган миллионлаб японияликларнинг, балки бутун дунё ҳамжамияти хотирасида бир умр муҳрланиб қолади. Барчаси яна бир бор япон миллатининг ҳар қандай фалокат олдида ўзини йўқотмаслиги ва руҳан тетиклигига гувоҳ бўлди.

Айнан шу кунни Япониянинг Тинч океани кўрфазини яқинидаги шимол-шарқий соҳилларида жойлашган Тохоку ҳудудида 9 балли зилзила содир бўлди.

Зилзила ва унинг ортидан юзага келган цунами тўғрисида халокатли оқибатларга олиб келди. Океанда содир бўлган, баландлиги ўн метрлик улкан тўқин йўловчи ва юк кемаларини соҳилга улоқтириб ташлади, ўш минглаб

уялар вайрон бўлди, қирғоқ-бўйи инфратузилмаси тамоман йўқолиб қолди. Автомобиллар, одамларнинг мулклари, синган турли жиҳозлар худди дарахт каби қўллаб қўлайликлар жорий этилди. Бу амалда ўз самараларини бераёпти. Мабодо 2007 йилда кичик бизнес субъектларининг ялли ички маҳсулотдаги улуши 45,5 фоизни ташкил этган бўлса, 2010 йилда бу кўрсаткич 52,5 фоизга етди. Ҳолбуки, 2000 йилда ушбу рақам 30 фоиз эди. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик янги иш ўринларини очиб, барқарор даромад манбаларини яратишнинг энг муҳим омилга айланиб бораётди. Ҳозирги кунда мамлакатимиздаги иш билан банд аҳолининг 74 фоиздан ортиги шу соҳада меҳнат қилаётгани ҳам бунинг ёрқин далилидир.

Биз ва дунё

Сўнгги маълумотларга кўра, қарийб 11 минг одам ҳаётдан кўз юмди, бедарак йўқолганлар тахминан 18 минг нафарни ташкил этмоқда, 300 мингдан ортиқ киши эса бошпанасиз қолди. Афсуски, нечоғли қайғули бўлмасин, ушбу рақамларнинг ўсиши хануз давом этмоқда. Ҳалокатли зилзила мамлакат иқтисодиётига ҳам катта

зиён келтирди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, табиий офат етказган зарар миқдори 300 миллиард АҚШ долларидан ошши мумкин. Кўплаб ер силкинишлари азобини тортган Ўзбекистонда биродар япон халқининг бошига тушган бу оғир синов ҳақидаги муҳим хабар қалбда қаттиқ изтироб билан қарши олинди. Мамлакатимиз халқи офат содир бўлгандан буюн ўтган кунлар давомида Япония аҳолиси тақдирининг фожиали зарбасини мардларча ва фидокорона бартараф этаётганини ҳаёжонда,

(Давоми 2-бетда).

РОҒУН ЛОЙИҲАСИ — ЎРТА ОСИЁ УЧУН ЦУНАМИДАН ҲАМ ХАВФЛИРОҚ

Японияда рўй берган қучли зилзила ва шиддат билан босган цунами табиатнинг бошқариб бўлмайдиган фалокатлари одамлар ҳаёти учун қандай даҳшатли оқибатларни келтириб чиқариши мумкинлигини яна бир бор исботлади. Бугунги кундаги глобал иқлим ўзгариши шароитида даҳшатли табиий офатларнинг тез-тез такрорланиши одатий ҳолга айланмоқда. Ушбу офатлар инсон ҳаёти ва фаолияти натижалари билан биргаликда илгари мисли кўрилмаган кўламдаги техноген фалокатларни ҳам келтириб чиқармоқда. Бунга Япония атом электр станциясида рўй берган ҳалокат яққол мисол бўла олади.

Японияда содир бўлган ушбу фалокат бутун дунёда катта ташвиш уйғотмоқда. Кўплаб давлатлар ҳукуматларини шундай ҳалокатларнинг олдини олиш бўйича зарур чора-тадбирларни кўришга, ҳаттоки, зилзила юз бериш эҳтимоли назарий жиҳатдан ҳам деярли мумкин бўлмаган Германияда бўлгани каби, атом электр станциялари фаолиятини тўхтатишга мажбур қилмоқда. Мантқан олиб қараганда, бундай чора-тадбирлардан кузланган мақсад тушунарли, албатта. Бинобарин, дунёда бинолар ва иншоотларнинг зилзилага бардошлилигига нисбатан талаблар гоят қатъий бўлган ва сейсмик фаол зонада энг илгор қурилиш технологиялари асосида иш олиб бориладиган Японияда давлатдаки шундай фалокатларнинг содир бўлиши эҳтимолидан холи эмас экан, бошқа ҳеч бир мамлакат ўзини бундай офатлардан ҳимояланган, деб ҳисоблай олмайд.

Шу муносабат билан Тожикистон раҳбариятининг мамлакат аҳолиси онгига бир неча йиллардан буюн муттасил қуйиб келинаётган Роғун ГЭСи қурилиши ло-

йиҳаси ҳақидаги бандларовоз гаплари ёдга тушади. Ҳолбуки, бу ўринда гап тектоник емирилувчи ва йирик туз қатламлари мавжуд жойда дунёдаги энг банд тўғон-Роғун ГЭСи қурилиши ҳақида бормоқда. Ачинарли жиҳати шундаки, гўёки, бу лойиҳа мазкур мамлакатда яшаётган одамларнинг тақдирини тубдан ўзгартириб юборади. Хайриятки, ушбу тағи пуч ғоянинг асл моҳияти ва аянчли оқибатларини англаб етаётган соғлом фикрли олимлар ҳам йўқ эмас.

Роғун ГЭСи қурилиши ҳақидаги хомхаёл билан юрган Тожикистон раҳбарияти кўп йиллар давомида бутун дунё жамоатчилигини Тожикистонда ҳалокатли зилзилалар хавфи деярли йўқлигига ишонтиришга уриниб келётганини эслатишга ҳожат бўлмас керак. Хусусан, Тожикистон Бош вазири О. Оқиллов ўтган йили Роғун ГЭСи қурилиши хавфи хусусида Ўзбекистоннинг сўровига юборган жавобида Роғун ГЭСи қуриладиган зонада 6 балдан кучли зилзила бўлиши мумкин эмас, деб таъкидлаган.

Айни пайтда Тожикистон Республикаси Фанлар академияси сейсмология институтининг фахрий директори, академик Собит Негматуллаев ИТАР-ТАСС мухбирига 2011 йил 15 мартда берган интервюсида Японияда содир бўлган салкам 9 балли зилзилага ўхшаш ер силкинишлари 1907 йилда Тожикистон ҳудудидаги Қоратўғай, 1911 йилда Помирда ўз бергани ва Сарез кўлининг пайдо бўлишига олиб келганини, 1949 йилда Хайтда ҳам такрорланганини қайд этган. Уша зилзилалар 100 мингдан зиёд одамнинг ҳаётига зомин бўлган. Академик С. Негматуллаев ушбу зилзилалар юзага келтирган жараёнларни таҳлил қилар экан, кейинги 10 йил мобайнида Помир — Хиндикуш тоғ тизмасида қучли ер силкиниши рўй бериши мумкинлигини баъорат қилган.

Интилиш ва изланиш эътирофи

Тошкент врачлар малакасини ошириш институтида республикамиз шовишлик табиий ёрдам тизими ходимлари ўртасида ўтказилган танлов ғолибларини тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

Тадбирда таъкидланганидек, бугунги кунда мамлакатимиз тиббиёт соҳаси ривожига қаратилган юксак эътибор эл саломатлигини асраш, оналар ва болалар соғлиги муҳофазаси, жисмонан соғлом ва маънан баркамол авлодни ўзинга етказиш йўлидаги эзгу сайёҳ-харакатлар мисолида яққол намоён бўлмоқда. Жумладан, юртимизда шовишлик табиий ёрдам кўрсатишининг янги, ўзига хос тизими шакллантирилгани ҳам аҳолига тезкор равишда юксак сифатли тиббий хизмат кўрсатилишини таъминлаётди.

Танлов

Айни пайтда Республика шовишлик табиий ёрдам илмий маркази ва унинг жойлардаги 13 та худудий филиали қосида тез тиббий ёрдам бўлимлари, санитар авиация хизмати фаолият кўрсатмоқда.

(Давоми 2-бетда).

Баландлиги 10 метр келадиган цунами Японияда қандай вайронгарчиликларга сабаб бўлганини барчамиз кўрдик. Зеро, оқибатини ўйлаб қуриладиган Роғун ГЭСи тўғрисида лойиҳаси амалга

С. ЖИҒАРЁВ, «Гидролойиҳа» МЧЖ директори.

Президентимиз Ислам Каримов Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2011 йилга мўлжалланган энг муҳим устувор йўналишларга бағишланган мажлисидаги маърузасида "Тўланмай қолган қарзлари туфайли банкларнинг балансига ўтказилган банкрот корхоналарни молиявий соғломлаштириш борасидаги тижорат банкларининг фаолияти юксак баҳолашга моликдир", деб алоҳида таъкидлади.

ИҚТИСОДИЙ БАРҚАРОРЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ – УСТУВОР ВАЗИФА

Дарҳақиқат, бугунги кунда Ўзбекистон банк тизими иқтисодиётимизни юксалтириш йўлида фаол иштирок этмоқда. Инқирозга қарши чоралар дастури, шунингдек, ҳукуматимиз томонидан қабул қилинган бир қатор ҳуқуқий ҳужжатларнинг амалиётга изчил татбиқи этилаётгани, молия муассасаларининг ресурс базасини кенгайтириш бўйича аниқ мақсадли чора-тадбирлар кўрилатгани натижасида банклар муайян ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Уларнинг маблағлари эвазига банкрот корхоналар модернизация қилиниб, техник ва технологик жиҳатдан янгиланиши туфайли бу субъектларда янги маҳсулот турларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилиб, қўшимча озулаб иш ўринлари яратилган.

нисбатан 58 фоиз кўп имтиёзли кредитлар ажратилгани бунинг тасдиғидир. Бундан ташқари, тижорат банклари кредит портфели таркибида сифат ўзгаришлари юзага чиқиб, уларнинг умумий кредит портфелида узоқ муддатли инвестиция кредитларининг улуши 2000 йилнинг охиридаги 35 фоиздан жорий йил бошига келиб, 75,2 фоизга ўсди. Маълумки, Президентимизнинг 2008 йил 18 ноябрдаги "Иқтисодиёт реал сектори корхоналарининг молиявий барқарорлигини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони ижросини таъминлаш мақсадида "Асака" давлат-акциядорлик тижорат банки хузурида иқтисодий ночор ва банкрот деб эълон қилинган корхоналар билан ишлашга иқтисодлаштирилган "Асака Инвентмент" бошқарув компанияси таъсис этилган эди. Мазкур компания мухтаassisларнинг саъй-ҳаракатлари натижасида ўтган вақт мобайнида 16 та банкрот корхонада ишлаб чиқариш фаолияти қайта тикланиб, уларнинг 14 таси янги инвесторларга сотилди. Банк балансига қабул қилинган иқтисодий ночор корхоналарда ишлаб чиқаришни тиклаш, уларни модернизациялаш ва зарур айланма маблағлар билан таъминлаш учун эса 15,7 миллиард сўм миқдорда маблағ ажратилди. Пировардида 1966

нафар киши муқим иш жойига эга бўлди. Бундан ташқари, 2010 йилда қайтадан иш бошлаган корхоналарни бошқаришга маҳаллий ҳамда хорижий мухтаassisларнинг жалб этилиши уларда қисқа муддатда 36,2 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, унинг 12,4 миллион АҚШ долларига тенг миқдордагисини четга экспорт қилиш имконини берди. Ваҳоланки, 2009 йили бу кўрсаткич мутаносиб равишда 24,5 миллиард сўм ва 7,2 миллион АҚШ долларини ташкил этган эди.

корхонада қурилиш маҳсулотлари ишлаб чиқарилиб, истеъмолчиларга етказиб берилаётми. 2 та корхона жамоаси эса аҳолига намунали сервис хизматлари кўрсатмоқда. Ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, техник ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлаш, иқтисодиётнинг етакчи тармоқларини янгилашга қаратилган ишлар кўлини янада кенгайтириш мақсадида "2011 — 2015 йилларда Ўзбекистон Республикаси санатини ривожлантиришнинг устувор йўналишлари тўғрисидаги Дастур" қабул қилинган. Ушбу дастур ижросини таъминлаш борасида тижорат банклари хозирданок хом ашё ресурсларида оқилана фойдаланган ҳолда, ишлаб чиқариш

Жорий йилнинг икки ойида эса 4,2 миллиард сўмлик маҳсулот тайёрланиб, 1,2 миллион АҚШ долларлици хорижга чиқарилгани ҳам диққатга сазовор.

Табиий савол туғилади: банк томонидан ажратилган маблағлар иқтисодиётнинг қайси тармоқларига йўналтирилмоқда? Айни пайтда банк кўмаги билан 6 та корхонада тўқимачилик, 2 та корхонада озиқ-овқат, битта корхонада пойабзал, 2 та корхонада тиббиёт, битта

ни йўлга қўйишни кўзлаган лойиҳаларни молиялаштиришга катта эътибор қаратмоқда. Бундай ёндашув келгусида ҳам банкларнинг балансига ўтказилган банкрот корхоналарни қайта тиклаш энг муҳим устувор вазифалардан бири бўлиб қолишидан дарак беради.

Мухтасар қилиб айтганда, "Асака" давлат-акциядорлик тижорат банкнинг ночор ва банкрот корхоналарни молиявий соғломлаштиришга йўналтираётган сармоялари мамлакатимиз иқтисодий салоҳиятини янада ошириб, аҳоли даромадларини кўпайтиришга хизмат қилаверади.

Банк матбуот хизмати.

Мамлакатимиздаги молия муассасалари томонидан иқтисодиётнинг реал секторига йўналтирилаётган сармоялар мавжуд корхоналарни кенгайтириш, техник ва технологик жиҳатдан янгилаш, модернизациялаш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, жойларда кўлаб иш ўринлари яратиш, пировардида аҳоли фаровонлигини янада юксалтириш имконини бераётми. Бу борада "Ипак йўли" ОАИТБ "Умар" минтақавий филиалининг ҳам хизмати катта. Жумладан, кейинги йилларда мазкур молия муассасаси жамоасининг ўз фаолиятини тобора такомиллаштириб бораётгани мижозлар сонининг ортишида муҳим омил бўлмоқда.

Масалан, 2009 йилда филиал мижозлари 102067 тани ташкил этган бўлса, хозирги кунга келиб улар сони 203965 тага етди. Шунингдек, филиалнинг минибанклари 2007 йилдагига нисбатан 16 тага кўпайиб, айни пайтда 19 тани ташкил қилмоқда.

— Мижозлар ишончини қозониш фаолиятимизнинг асосий мезони, — дейди филиал бошқарувчиси ўринбосари Хирожиддин Сирожқулов. — Бунинг учун биз фаолиятимизни такомиллаштириш борабариди, аҳоли ўртасида тарғибот-ташвиқот тадбирларини ҳам ўтказаялмиш. Хусусан, Юртбошимизнинг 2009 йил 6 апрелдаги "Тижорат банклари депозитларига аҳоли ва хўжалик субъектларини бўш пул маблағларини жалб этишни янада рағбатлантириш кўшимча чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори бу борада дастуриламал бўлаётми. Мазкур қарор ижросини таъминлаш асосида ўтган йили вилоят аҳолисида жалб қилинган омонатлар миқдори 9 миллиард 829,9 миллион сўмини ташкил этди. Бу 2009 йилдагига нисбатан 2 миллиард 898,7 миллион сўмга кўпдир. Шунингдек, нақд пулсиз ҳисоб-китоб тизимини такомиллаштириш мақсадида мижозларимизни пластик картчалар билан таъминлашга ҳам алоҳида эътибор қаратаялмиш. Масалан, филиалда 2009 йилда жами 12430 та пластик картча тарқатилган бўлса, 2010 йилда улар сони 28416 тага, 2011 йил 1 март ҳолатига кўра эса 28943 тага етди.

2009 йилдагига нисбатан кредитлар ҳажмининг

«Ипак йўли» банки: ИШОНЧЛИ ҲАМКОР, МОЛИЯВИЙ МАДАДКОР

1,4 бараварга, микрокредитлар миқдорининг эса 1 бараварга ўсиши таъминлангани ҳам қувонарли ҳолдир.

2009 йил якунида банк филиали томонидан ажратилган кредит портфелининг умумий миқдори 6 миллиард 905,4 миллион сўмни ташкил этган бўлса, 2010 йил натижаларига кўра, бу кўрсаткич 10 миллиард 141,2 миллион сўмга етди.

Натижада ушбу соҳада 137,5 фоиз ўсishга эришилди. Микрокредитлар ажратилиши ҳам ана шундай ижобий ўзгаришлар кўзга ташланади.

Юртбошимизнинг 2009 йил 26 январдаги "Озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва ички бозорни тўлдиривш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори ижроси борасида амалга оширилаётган ишлар аҳоли дастурхони тўқимачилигини таъминлаш ҳамда иш билан банд юртдошларимиз сифанинг тобора кенгайишига хизмат қилаётми. Мазкур қарорга мувофиқ, ўтган йили банк томонидан ажратилган кредитлар миқдори 1 миллиард 810 миллион сўмни, кредитлар қолдиғи эса 1 миллиард 506 миллион сўмни ташкил этди.

Президентимизнинг 2009 йил 28 январдаги "Маҳаллий ноозиқ-овқат истеъмол

товарлари ишлаб чиқариш кенгайтирилишини рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорига мувофиқ эса, тадбиркорларга 2 миллиард 640,5 миллион сўм миқдорда кредитлар ажратилиб, кредитлар қолдиғи 2 миллиард 127 миллион сўмдан ошди. Шунингдек, ўтган йили "Баркамол авлод йили" Давлат дастури ижросини таъминлашга йўналтирилган кредитлар миқдори 541,5 миллион сўмдан ортди. Ушбу маблағларнинг 493,5 миллион сўми кичик корхоналар, фермер хўжаликлари ва яққа тартибдаги тадбиркорликни ривожлантириш учун сарфланди. Санат корхоналари фаолиятини кенгайтириш, ишлаб чиқариш, ижтимоий ва бозор инфратузилмасини ривожлантириш мақсадида ажратилган кредитлар миқдори эса 48 миллион сўмни ташкил этди.

Маълумки, мамлакатимизда жорий этилаётган ислохотларнинг пировард мақсадида юртдошларимизнинг турмуш фаровонлигини оширишга йўналтирилган. Бунинг учун жойларда аҳоли бандлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилаётми. Филиал жамоаси ҳам ана шу талаблардан келиб чиқиб, янги иш ўринлари ташкил этишга муносиб хисса қўшмоқда. Хусусан, "2010 йилда иш ўринлари яратиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш дастури"да белгиланган вазифалар асосида мазкур молия муассаси томонидан 17 миллиард 152,9 миллион сўмлик кредитлар ажратилди. Шу ҳисобдан 393 та иш ўрни яратилди.

Жорий йилнинг мамлакатимизда "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" деб эълон қилинмиши ушбу соҳа вакиллари қатори уларнинг молиявий мўлқачиси бўлган молия муассасалари, хусусан, "Ипак йўли" банкнинг "Умар" минтақавий филиали жамоаси зиммасига ҳам катта масъулият юклатди. Шундан келиб чиқиб, филиал томонидан истиқболда тадбиркорлар, айниқса, ёш ишбилармонларнинг молиявий қўллаб-қувватлаш орқали жойларда ишлаб чиқаришни ривожлантириш мақсад қилинган. Бундан ташқари, "Банклар — тадбиркорларнинг ҳамқори ва ишончли таянчи" шiori асосида фаолият юритаётган банк жамоаси жорий йилда ўз мижози бўлган ва айни пайтда барқарор фаолият кўрсатаётган корхоналарнинг тадбиркорлик режаларини ўрганиб чиқиб, улар билан молиявий ҳамкорлик қилиш ҳамда пировардида импорт ўрнини босувчи экспорт маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйишни режалаштирган. Ана шу эзгу мақсадлар рўйиштиришда аҳоли турмуш фаровонлигини янада оширишда муҳим омил бўлиши, шубҳасиз.

Абдурусул САТТОВ. 1

Мамлакатимизда изчил амалга оширилаётган ислохотлар натижасида кейинги йилларда иқтисодиётимизнинг барча тармоқларида барқарор ўсишга эришилмоқда. Буни қишлоқ хўжалиги соҳасида қўлга киритилаётган муваффақиятлар мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Гап шундаки, юртимизда мазкур тармоқни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилаётгани, деҳқон ва фермерлар моддий жиҳатдан рағбатлантирилаётгани туфайли маҳсулот етиштириш ҳажми йил сайин кўпаймоқда. Бу жараёнда қишлоқ мулкдорларининг чинакам молиявий таянчига айланган "Агробанк" ОАТБнинг кўмаги, айниқса, катта бўлаётми. Банкнинг Наманган вилояти бошқармаси томонидан олиб борилаётган ишлар бунинг ёрқин далилидир.

Банк бошқармаси жамоаси хайрли тадбирларни давом эттириб, вилоят деҳқон ва фермерларнинг полиз, мевасабзавот ва узум, шунингдек, картошка етиштиришни аввалги йиллардагига нисбатан 30-40 фоизга кўпайтириш орқали қайта ишлаш ҳамда экспорт қилиш ҳажминини янада ошириш, ички истеъмол бозорини сархил маҳсулотлар билан тўлдириш, янги тоқзор ва интенсив боғлар ташкил этиш лойиҳаларини молиявий жиҳатдан қўллаб-қувватлаётми. Жумладан, жойлардаги ҳар бир банк бўлими томонидан қишлоқ хўжалиги экинлари уруғларини етказиб бериш мақсадида 2 тадан кўчма дўкон ташкил этилди. Бундан ташқари, махсус кимё корхоналари дўконларида банк кредити ҳисобидан уруғлик ва қўчат савдоси ташкил этилгани, умуман олганда, 2011 йилда шахсий томорқа ва деҳқон хўжаликларига 4472 та лойиҳа бўйича 1952,1 млн. сўм миқдорда микрокредит ажратилиши кўзда тутилгани диққатга сазовордир.

Шу ўринда 2011 йил пахта ҳосили учун 10 млрд. 84,3 млн. сўмлик, галла етиштириш харажатларига 10 млрд. 91,3 млн. сўмлик имтиёзли, фермер хўжаликларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, чорвачилик ва паррандачилик каби қўшимча тармоқларни ривожлантириш учун жами 350,0 млн. сўмлик тижорат кредит-

«Агробанк»: САРМОЯНИНГ ЯРАТУВЧИЛИК САМАРАЛАРИ

лари ажратилганини алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз. "Агробанк" сармоялари нафақат қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришга, балки чекка ҳудудларда санатини ривожлантириш, тармоқ корхоналарини техник ва технотир. Жумладан, жойлардаги ҳар бир банк бўлими томонидан қишлоқ хўжалиги экинлари уруғларини етказиб бериш мақсадида 2 тадан кўчма дўкон ташкил этилди. Бундан ташқари, махсус кимё корхоналари дўконларида банк кредити ҳисобидан уруғлик ва қўчат савдоси ташкил этилгани, умуман олганда, 2011 йилда шахсий томорқа ва деҳқон хўжаликларига 4472 та лойиҳа бўйича 1952,1 млн. сўм миқдорда микрокредит ажратилиши кўзда тутилгани диққатга сазовордир.

Президентимизнинг 2009 йил 19 июндаги "Деворбоп материаллар ишлаб чиқаришни кўпайтиришни рағбатлантириш ва сифатини яхшилаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори ижроси бўйича ҳам муайян ишлар бажарилди.

Аниқроғи, пишиқ гишт ишлаб чиқаришни йўлга қўймоқчи бўлган банк мижозларига жами 590 млн. сўм узоқ муддатли кредитлар берилди. Хусусан, банкнинг Хаққул-обод филиали мижози "Муҳаммадбобур савдо сервис" МЧЖга 100 млн. сўм, Чортоқ филиали мижози "Мақсад бунёдкори" МЧЖга 160 млн. сўм, Янгикўрғон филиали мижози "Мурод ўғли Малик" МЧЖга шунча миқдорда, Учкўрғон филиали мижози "Асадулло Бунёдкор Файз" МЧЖга эса 170 млн. сўм кредит ажратилди. Натижада деворбоп материаллар ишлаб

да Бобуршоҳ кўчасида тикланаётган 2 та 24 хонадонли, шунча 18 хонадонли тураржой бунёдкорлари ҳам "Агробанк"нинг 1 миллиард 823 млн. сўмлик кредитидан унумли фойдаланишмоқда. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини молиявий қўллаб-қувватлаш мақсади ҳам "Агробанк"нинг Наманган вилояти бошқармасининг устувор йўналишларидан бири ҳисобланади. 2011 йилнинг дастлабки икки ойи давомида барча молиялаш манбалари ҳисобидан 178 та хўжалик субъектига 3 млрд. 535,4 млн. сўмлик кредитлар ажратилгани,

"Муҳиддин қалб гавҳари" МЧЖ қозони қайта ишлаш дастгоҳи сотиб олиб, 10 та янги иш ўрни яратди. "Намгоҳон Хурсаной Mustaqim" ва "Низомиддин Хусн Жамол" фермер хўжаликларига берилган 63,2 млн. сўмлик кредитлар эвазига эса яна 18 та қўшимча иш ўрни очилди. Бундай мисолларни кўлаб келтириш мумкин.

Бошқарма томонидан Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 14 августдаги "2009 — 2012 йилларда Наманган вилоятида санатни ривожлантириш ва ишлаб чиқаришни модернизация қилиш дастури

бунинг ҳисобига 340 та янги иш ўрни яратилгани бунга мисол бўла олади. Дарҳақиқат, бугунги кунда вилоятда хоҳ озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат товарларини ишлаб чиқариш бўлсин, хоҳ иссиқхона барпо этиш, паррандачилик хўжаликлари ташкил этиш ва ёки сервис хизматлари кўрсатиш соҳаси бўлсин — буларнинг ривожиди банк бошқармасининг муносиб улуши бор. Ибботми? Бошқарманинг Учкўрғон филиали томонидан ажратилган 200 млн. сўм кредит эвазига

тўғрисида"ги қарори ижроси бўйича ҳам ишлар изчил олиб борилаётми. Жумладан, "Ифтихор Кийим Санат" МЧЖнинг 556,0 минг АҚШ долларилек инвестициявий лойиҳаси молиялаштирилиб, у хорижнинг замонавий дастгоҳлари билан қайта жиҳозланди. Бу, ўз навбатида, эркаклар костюм-шимларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш имконини берди. Яна бир эътиборли жиҳати, 55 та янги иш жойи очилиб, ишчилар сони қарийб 100 нафарга етди. Хозирги пайтда улар кунига 150 дона эркаклар костюм-шимини тикишга эришмоқдалар.

Наманган шаҳрида фаолият кўрсатаётган "Namangan Momiq Sochiqlar" МЧЖнинг 476,0 минг АҚШ долларилек инвестициявий лойиҳаси ҳам "Агробанк"нинг Наманган вилояти бошқармаси томонидан молиялаштирилди. Бу ерга Швейцария ва Франция давлатлариди ишлаб чиқарилган замонавий дастгоҳлар ўрнатилга, 51 янги иш ўрни яратилди. Мазкур жамиятда тайёрланаётган маҳсулотлар нафақат ички, балки ташқи бозор-

да ҳам тобора харидорғир бўлиб бормоқда. Ўтган йили ишлаб чиқарилган 320,0 млн. сўмлик маҳсулотнинг 87,5 млн. сўмлиги экспорт қилинган шундан далolat беради. Айни чоғда чет эллик ҳамкорлардан бюртмалар олиш, шартномалар имзолаш ишлари давом эттирилмоқда. Хусусан, Россиянинг "Уфимская торговая база" масъулияти чекланган жамияти билан "ИП Жуков" фирмаси билан 1 млн. АҚШ доллар миқдорда экспорт шартномаси имзоланди.

Банкнинг молиявий кўмагида "Заркент текстиль" хусусий фирмаси ҳам Хитой давлатидан умумий қиймати 500,0 минг АҚШ долларилек пиллани қайта ишлайдиган усуналар сотиб олган эди. Натижада қисқа фурсатда замонавий корхона ишга туширилиб, 240 та янги иш ўрни яратилди. Бу ерда йилига 414 тонна пилладан жаҳон стандартларига жавоб берадиган 117 тонна ипак ишлаб чиқариш режалаштирилган. Маҳсулотнинг асосий қисми экспорт қилиниши кўтилаётгани, айниқса, қувонарлидир. Маълумки, қишлоқ жойларда хотин-қизлар бандлигини

таъминлаш, уларни тадбиркорликка жалб этишда Президентимизнинг "Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони муҳим омил бўлмоқда. Мазкур Фармон ижросини таъминлаш мақсадида банкнинг вилоят бошқармаси томонидан 2011 йилнинг ўтган даврида 242,5 млн. сўм миқдорда кредитлар ажратилди. Шунинг ҳисобига 18 та янги иш ўрни очилди. Қолаверса, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш мақсадида 768,0 млн. сўм, ноозиқ-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш учун эса 623,4 млн. сўм миқдорда кредитлар ажратилгани ҳам ўз самарасини бераётми.

Галнинг индालосини айтганда, "Агробанк" ОАТБ Наманган вилояти бошқармаси фаолияти мамлакатимиз иқтисодиётини янада ривожлантириш, аҳоли фаровонлигини таъминлашга қаратилган. Шундан келиб чиқиб, бу жамоа бундан кейин ҳам кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари, деҳқон ва фермерлар, шунингдек, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишловчиларнинг истиқболли лойиҳаларини молиялаштириш орқали уларнинг фаолиятини кенгайтириш борасидаги ишларни жадал давом эттираверади.

Банк матбуот хизмати. 1

